

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

Solicitare nr. 3009/25.05.2020

Către,
Avocatul Poporului
Doamnei Renate Weber

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
INTRARE NR. 10765 11. IUN. 2020

Stimată doamnă,

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, în calitate de autoritate de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și totodată garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, cu sediul în București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, sector 1, în temeiul art. 16 și art. 18 al O.G. nr. 137/2000, republicată, ca urmare a adresei Avocatului Poporului nr. înregistrată cu nr. 3009/25.05.2020, emite următorul:

PUNCT DE VEDERE

de specialitate cu privire la **Ordinul comun al Ministerului Educației și Ministerul Sănătății nr. 4259/827/2020**, prin care nu se permite accesul candidaților la examenele de Evaluare Națională și Bacalaureat din anul 2020, dacă temperatura lor corporală măsurată depășește limita de 37,3°C.

Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra posibilului caracter discriminatoriu al condiției mai sus prezentate. În analiza sa, Colegiu director are în vedere prevederea din art. 2 alin. 3 din O.G. nr. 137/2000, potrivit căreia:

„Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare”.

Suntem în prezența analizei unei posibile fapte de discriminare indirectă, astfel, condiția de participare la examenele în speță este una neutră, deoarece temperatura corporală se măsoară în cazul tuturor participanților.

Condiția aparent neutră dezavantajează participanții a căror temperatură corporală depășește limita impusă prin Ordinul în cauză. Măsura excluderii de la examene se realizează pe baza unei prezumții simple, aceea că toți participanții care ating o anumită temperatură corporală sunt suspecți de a fi purtători SARS-CoV-2, care generează o boală cronică contagioasă.

Suntem în prezența unei prezumții simple, care are ca efect o discriminare prin asociere, participantul la examen măsurat cu o temperatură corporală peste limită, fiind tratat ca și când ar fi purtător de SARS-CoV-2, deși nu există această confirmare printr-un test medical.

Tratamentul diferențiat are loc pe criteriul unei boli cronice neconfirmate, criteriul fiind protejat de art. 2 alin. 1 al O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Pentru ca un criteriu aparent neutru să nu constituie discriminare, trebuie să treacă testul justificării obiective al unui scop legitim, măsura să fie adecvată și necesară, respectiv proporțională cu scopul urmărit, potrivit jurisprudenței CEDO.

Scopul măsurii este de a asigura protecția tuturor participanților la examen, din punct de vedere medical. Scopul urmărit prin impunerea condiției este unul legitim.

Colegiul director constată însă, că măsura aleasă pentru a atinge scopul legitim mai sus formulat, nu este una adecvată și necesară, din următoarele considerente:

✓ nu există o cercetare medicală care să dovedească că o persoană care atinge temperatura corpului de 37,3° C este purtătoare de SARS-CoV-2. Totodată, este de aceeași notorietate faptul că purtătorii acestui virus pot avea temperatura corporală în parametri normali, din acest motiv, ei fiind numiți asimptomatici;

✓ există o serie de factori care nu sunt de natură medicală, care generează o creștere a temperaturii corporale peste pragul de 37,3°C;

✓ toți elevii au obligația să respecte regulile de distanțare socială, respectiv dezinfecție, pentru prevenirea transmiterii infecției. Din acest motiv, condiția limitei temperaturii corporale reprezintă doar un indiciu și nu constituie o certitudine medicală, a existenței infecției SARS-CoV-2.

De asemenea, Colegiul director constată că măsura **nu este necesară și proporțională cu scopul legitim urmărit**. Soluția care să asigure atât atingerea scopului urmărit, cât și eliminarea efectelor discriminatorii, ar putea fi asigurarea unor săli în care elevii a căror temperatură corporală depășește limita stabilită prin prezentul Ordin să susțină examenele.

Interzicerea accesului elevilor care ating un anumit nivel al temperaturii corporale la examenele de Evaluare Națională și Bacalaureat, desfășurate în anul 2020, are ca efect încălcarea exercitării dreptului la educație, în condiții de egalitate.

Prin dreptul la educație se înțelege și dreptul elevilor de a fi evaluați în condiții egale, beneficiind de aceleași subiecte și de aceleași criterii de evaluare.

În speță, acest drept este încălcat în cazul elevilor care ar urma să fie excluși de la examenele menționate, rezultatele obținute decisive pentru accesul la studiile liceale și universitare. Or, este evident că metoda propusă prin Ordinul supus analizei, respectiv de organizarea unor alte sesiuni de examene (la o altă dată) implică alte condiții de examinare, alte subiecte, alte criterii de evaluare.

Mai mult, se pune următoarea întrebare: ce se întâmplă dacă elevii care se prezintă la sesiunile secundare, sunt măsurați cu o temperatură corporală peste limita stabilită?

Colegiul director constată că **măsura instituită nu este proporțională** cu scopul urmărit. Cum s-a arătat, nici depășirea limitei de 37,3°C nu dovedește prezența virusului SARS-CoV-2, precum nici faptul că încadrarea în intervalul de temperatură admis nu reprezintă o certitudine că persoana nu este purtătoare a virusului în cauză.

Obligațiile instituite pentru prevenire și distanțare trebuie respectate de către toți participanții la examene.

Pentru considerentele de mai sus, Colegiul director constată că fapta sesizată reprezintă discriminare indirectă, în conformitate cu prevederile art. 2 alin. 3 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

Colegiul director recomandă instituțiilor competente să identifice și să aplice măsuri care asigură atât dreptul la educație, în condiții de egalitate, cât și prevenția răspândirii SARS-CoV-2.

Prezentul punct de vedere a fost adoptat cu majoritate de voturi a celor prezenți (6 voturi pentru, 1 vot împotriva).

Opinie separată formulată de Popa Claudia Sorina, membru în Colegiul Director al CNCD

În dezacord cu soluția adoptată cu majoritate de voturi în ședința Consiliului director din data de 10.06.2020, la solicitarea unui punct de vedere de către Avocatul Poporului cu privire la Ordinul comun al Ministerului Educației și Ministerul Sănătății nr. 4259/827/2020 prin care nu se permite accesul candidaților la examene dacă temperatura lor corporală măsurată depășește 37,3°C:

Aspecte introductive:

1. Considerăm că, în prezenta speță, este oportună argumentarea și prezentarea unei opinii separate, care să reflecte optica de analiză tehnico-juridică și soluția propusă de către autorul acesteia, în contradicție cu soluția adoptată de Colegiul director, având în vedere efectele generate în societate și maniera critică în care această soluție a fost interpretată și comentată de către o parte a opiniei publice.
2. Apreciez că prezenta opinie separată se impune a fi învederată implicit atât din motive „de oportunitate” cât și „de legitimitate”, având misiunea de a analiza și de a combate procedural soluția majorității Colegiului Director, urmărind raționamentul logic cu privire la contextul în care a avut loc aprobarea metodologiei pentru susținerea examenelor de bacalaureat.
3. Prin urmare, apreciez că toate aceste considerente sunt de natură a releva atât oportunitatea, cât și legitimitatea opiniei separate în cauză, contribuind, atât la confirmarea suportului colegial și deliberativ al Consiliului Director, care stă la baza independenței funcționale generale a instituției cât și la crearea unui cadru de analiză comparativă și control judecătoresc competent.

Aspecte de fond:

4. Colegiul director al CNCD, fiind chemat să emită un punct de vedere de specialitate cu privire la condițiile în care urmează să se desfășoare examenele din ciclul preuniversitar și universitar potrivit Ordinului comun al ministrului educației și cercetării și ministrului sănătății

nr. 4.259/827/2020, prin care nu se permite accesul persoanelor a căror temperatură corporală, măsurată la intrarea în incintă, depășește 37,30 C în unitățile/instituțiile de învățământ, instituțiile publice și toate structurile aflate în subordonarea sau coordonarea Ministerului Educației și Cercetării a constatat că măsura nu este una adecvată și necesară.

5. Apreciez că măsura adoptată este una necesară și adecvată, pornind de la premisa că prin Ordinul nr. 4.440 din 2 iunie 2020 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului educației naționale nr. 4.916/2019 privind organizarea și desfășurarea evaluării naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a în anul școlar 2019-2020 și prin Ordinul nr. 4.441 din 2 iunie 2020 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului educației naționale nr. 4.950/2019 privind organizarea și desfășurarea examenului de bacalaureat național – 2020 au fost clarificate aspectele privind evaluarea tuturor absolvenților claselor a VIII-a respectiv a XII-a.

6. Pentru considerentele de mai sus, consider că fapta sesizată nu reprezintă discriminare indirectă conform prevederilor art. 2 alin. 3 din O.G. nr. 137/2000.

Popa Claudia Sorina

Membru Colegiul Director – opinie minoritară

ASZTALOS Csaba Ferenc
președinte

Adoptat la data de 10.06.2020

**Avocatului Poporului,
Strada George Vraca nr. 8, sector 1, București**